

PRAWNE PUŁAPKI W DZIAŁALNOŚCI ORGANIZATORA IMPREZ TURYSTYCZNYCH

CZYLI KTO POWINIEN MIEĆ WPIS DO REJESTRU ORGANIZATORÓW TURYSTYKI I DZIAŁAĆ ZGODNIE Z USTAWĄ O IMPREZACH TURYSTYCZNYCH I POWIĄZANYCH USŁUGACH TURYSTYCZNYCH

Cezary Wilemajtys założyciel i prezes agencji United Partners to znany w Polsce twórca innowacyjnych inicjatyw w branży MICE.

Ustawa o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych obowiązuje już od 5 lat. Uregulowała ona w nowy sposób szereg obowiązków organizatorów imprez turystycznych wobec ich klientów i określiła zasady formalno-prawne działania rynku turystycznego. Niektóre z tych uregulowań wciąż wymagają solidnej analizy, bo pułapki w nich zawarte narażają przedsiębiorców na bolesne konsekwencje.

Definicja imprezy turystycznej

W tłumaczeniu kluczowego pojęcia ustawy, w oryginalnej wersji angielskiej „package travel”, zastosowano pojęcie „impreza turystyczna”. To wyjątek zasady jednolitej terminologii, który ustawodawca zastosował z uwagi na trwałość terminu „impreza turystyczna” w polskiej branży turystycznej. Ale zrodziło to jedną pułapkę. Utracono w tłumaczeniu istotną cechę ustawy, a mianowicie, jej zorientowanie na pakietowanie usług turystycznych. Ustawa chroni tych klientów, którzy zakupują co najmniej dwie różne usługi turystyczne: przewóz, zakwaterowanie, wynajem pojazdów lub inną usługę świadczoną podróżnym. Przedsiębiorca, który decyduje się oferować lub sprzedawać tak spakietowane co najmniej dwie usługi, staje się, w rozumieniu ustawy organizatorem turystyki. Na rynku turystycznym wciąż istnieje opór niektórych organizatorów przed przyjęciem do wiadomości, że są organizatorem imprez turystycznych, tak jakby samo słowo impreza niesło za sobą jakiś bagaż negatywnych dla tych przedsiębiorców skojarzeń. **A sprawa jest prozaiczna: oferujesz 2 usługi turystyczne wymienione w ustawie - stajesz się organizatorem pakietowych podróży.**

Wyłączenia spod przepisów ustawy

Nie wszyscy przedsiębiorcy zdają sobie sprawę, że nie każda impreza turystyczna podlega ustawie. Są trzy przypadki, które wyłączają wszystkie ustawowe obowiązki organizatora: czas trwania imprezy do 24 godzin, nie budzi żadnych wątpliwości. Po prostu impreza trwa poniżej doby, nie warto angażować do niej, aż tylu zabezpieczeń. Drugi przypadek jest o wiele bardziej nieostry, bo wymaga spełnienia łącznie trzech warunków: impreza realizowana niezarobkowo, dla ograniczonej grupy podróżnych i okazjonalnie. Do tej pory zdarzają się spory interpretacyjne, w jaki sposób rozumieć te trzy warunki. Ostatni przypadek, to realizacja imprezy w postaci podróży służbowych na podstawie umowy generalnej. Jest to również trudny przypadek do interpretacji, ponieważ definicja podróży służbowych, a tym bardziej umowy generalnej jest wciąż w praktyce nieostra.

Dlaczego ostre rozstrzygnięcie, czy te trzy przypadki mogą mieć zastosowanie przy konkretnej podróży jest tak ważne dla podróżnych? **Organizator, który zastosuje któreś z tych wyłączeń, wyklucza szereg obowiązków: podróżni nie są objęci ochroną na wypadek niewypłacalności, nie obejmuje ich zwrot wpłat w przypadku nieuniknionych i nadzwyczajnych okoliczności i organizator nie ma obowiązku objąć ich ubezpieczeniem od kosztów leczenia i NNW. A dla-**

czego pewność, że zastosowano te wyłączenia właściwie jest tak ważne dla przedsiębiorcy? **Przedsiębiorca, który rażąco narusza warunki wykonywania działalności naraża się na konsekwencje karne z art. 59 ustawy, z karą pozbawienia wolności łącznie.**

Rażące naruszenie warunków wykonywania działalności

Niewłaściwe stosowanie wyłączeń spod przepisów ustawy lub odrzucanie konieczności stosowania się do tej regulacji na zasadzie „przecież nie organizuję imprez turystycznych”, więc ustawa mnie nie dotyczy, prowadzi do tych samych konsekwencji karno-skarbowych, co nie stosowanie się do pozostałych fundamentalnych wymogów ustawy. **Zgodnie z art. 31 ustawy rażącym naruszeniem jest oferowanie lub sprzedaż imprez turystycznych bez uprzedniego zawarcia gwarancji lub umowy ubezpieczenia, opłacania należnych składek TFG i prowadzenia wykazu umów. Ten zestaw trzech formalności jest podstawowym obowiązkiem organizatora.** Nie radzę lekceważyć wykazu umów, ponieważ przy kontroli jest to pierwszy wymagany dokument, w oparciu o który ustala się trzy najważniejsze oceny pokontrolne: czy suma gwarancyjna jest odpowiednia, czy zakres terytorialny jest odpowiedni oraz czy składki TFG, TFP są odprowadzane w odpowiedniej wysokości.

Wykaz umów zabezpiecza przed jeszcze jedną pułapką: suma podpisanych umów w okresie objętych umową gwarancyjną nie może przekroczyć deklarowanej sumy przychodów z realizacji imprez turystycznych. Jeżeli to nastąpi, organizator musi niezwłocznie wystąpić o podwyższenie sumy ubezpieczenia, inaczej naraża się na zarzut naruszenia. A już najmniej spodziewaną niespodzianką jest umieszczenie Wysp Kanaryjskich na liście kierunków pozaeuropejskich, co oznacza, że posiadając wpis do rejestru z zakresem terytorialnym obejmującym tylko kraje europejskie, realizując imprezę na Wyspach Kanaryjskich, terytorium Hiszpanii, również narażamy się na konsekwencje prawne!

Podsumowanie

Ten krótki artykuł nie wyczerpuje pełnej listy spraw, na które musi zwrócić uwagę organizator imprez turystycznych, dostosowując swoją działalność do regulacji ustawowych. Edukacja w tym zakresie to zadanie wszystkich organizacji branżowych obecnych na rynku.

*Opracował Cezary Wilemajtys
Prezes agencji United Partners*

Artykuł powstał przy współpracy ze Stowarzyszeniem Organizatorów Incentive Travel oraz Centrum Monitoringu Rynku Turystycznego, w ramach zadania pt. „Kampania informacyjna i edukacyjna mająca na celu podniesienie standardów bezpieczeństwa, dobrych praktyk, konkurencyjności i rzetelności na rynku usług turystycznych”, w ramach konkursu wsparcia w 2023 r. realizacji zadań publicznych z zakresu części 40 budżetu państwa – Turystyka, organizowanego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki.

Nr umowy: 2023/0034/2260/UDOT/ DT/BP z dnia 30.05.2023 r.

REGULATOR RYNKU USŁUG TURYSTYCZNYCH - MINISTER SPORTU I TURYSTYKI, dr Dominik Borek, Dyrektor Departamentu Turystyki, Ministerstwo Sportu i Turystyki

Minister właściwy ds. turystyki jest regulatorem rynku usług turystycznych, oznacza to, iż ustala zasady panujące na tym rynku, w taki sposób aby był on konkurencyjny, otwarty i równy dla uczestniczących w nim podmiotów. Instrumenty jakimi dysponuje organ zawsze są związane ze ściśle wskazaną podstawą prawną.

dr Dominik Borek Dyrektor Departamentu Turystyki, Ministerstwo Sportu i Turystyki

W związku z nieprze- strzeganiem ustawy, ja- kich sankcji może spo- dziewać się organizator impresz turystycznych?

Konsekwencje prowadzonej działalności bez wymaganego wpisu do rejestru organizatorów turystyki i przedsiębiorców ułatwiających nabywanie powiązanych usług turystycznych można podzielić dwojako. Po pierwsze, na te związane z brakiem ewentualnego wsparcia w związku z sytuacją kryzysową (posiadanie wpisu we właściwym rejestrze było m.in. jednym z kryteriów do ubiegania się o przyznanie pomocy np. w trakcie pandemii COVID-19). Po drugie, na te wynikające z braku właściwego wpisu w rejestrze, co powoduje zastosowanie sankcji:

- administracyjnych (łącznie z zakazem prowadzenia działalności na 3 lata);
- penalnych (w skrajnym przypadku przybierających formę pozbawienia wolności).

Do kogo odnosi się ustawa, czy tylko do klienta indywidualnego?

Ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. o imprezach turystycznych i powiązanych usługach turystycznych określa przede wszystkim warunki oferowania, sprzedaży i realizacji imprez turystycznych oraz powiązanych usług turystycznych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a

także za granicą, jeżeli umowy z podróżnymi są zawierane przez przedsiębiorców turystycznych mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Biorąc powyższe pod uwagę, nie jest istotne czy wyjazd jest kierowany do konsumenta czy też partnera biznesowego. Podróżnym bowiem jest każdy, kto chce zawrzeć umowę lub jest uprawniony do podróżowania na podstawie umowy zawartej w zakresie stosowania ustawy.

Jak powyższa ustawa odnosi się do takich imprez jak np. organizacja ślubu przez profesjonalną agencję ślubną (wedding planner), czy też wyjazdowego kursu językowego, oferowanego przez szkołę nauki języków obcych?

Regulacja ustawowa nie określa celu takiego wyjazdu, to znaczy, iż może dotyczyć zarówno wyjazdów typowo wakacyjnych, jak również szkoleniowych, biznesowych, naukowych czy nawet pielgrzymkowych. Impreza turystyczna to bowiem połączenie co najmniej dwóch różnych rodzajów usług turystycznych na potrzeby tej samej podróży lub wakacji, spełniające warunki, o których mowa w ustawie.

Dlaczego spełnianie obowiązków ustawy powinno być ważne dla samego przedsiębiorcy?

Klienci wybierając podmiot organizujący wyjazd wakacyjny (ale i wyjazd o innym charakterze, chociażby wskazane przykłady powyżej) oczekują profesjonalizmu i działania zgodnie z prawem, ponieważ niespełnienie obowiązków związanych z rejestracją, czy posiadaniem adekwatnego zabezpieczenia na wypadek niewypłacalności naraża tych ostatnich na utratę środków finansowych.

Photo by Rayyu Maldives photographer on Unsplash

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW BUDŻETU PAŃSTWA

W RAMACH DOFINANSOWANIA REALIZACJI ZADAŃ
PUBLICZNYCH Z ZAKRESU CZĘŚCI 40. BUDŻETU PAŃSTWA
- TURYSTYKI W 2023 ROKU

"Kampania informacyjna i edukacyjna mająca na celu podniesienie standardów bezpieczeństwa, dobrych praktyk, konkurencyjności i rzetelności na rynku usług turystycznych".

DOFINANSOWANIE
190 000 zł

CAŁKOWITA WARTOŚĆ
211 750 zł

DOFINANSOWANIE

Ministerstwo Sportu i Turystyki

Zadanie publiczne pn.:
"Kampania informacyjna i edukacyjna mająca na celu podniesienie standardów bezpieczeństwa, dobrych praktyk, konkurencyjności i rzetelności na rynku usług turystycznych".

Zadanie publiczne współfinansowane ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki, zgodnie z umową nr 2023/0034/2260/UDOT/DT/BP z dnia 30.05.2023 r.